

Luister naar de mensen

Formateur Yves Leterme heeft de zware klus, een federale regering samenstellen met partijen die ver uiteenlopende standpunten verdedigen, (nog) niet geklaard. De kiezer verwacht terecht dat de toekomst wordt veiliggesteld. Wij willen het behoud van een sterke sociale zekerheid, meer structurele strijd tegen de voortschrijdende armoede, rechtvaardige belastingen, een participatieve democratie... De maatschappij moet leefbaar blijven voor de toekomstige generaties.

Wij beoordelen goed beleid op zijn sociale aspecten. De overheid moet degelijk sociaal beleid tot haar kerntaken rekenen. Gezondheidszorg en pensioenen mogen niet geprivatiseerd worden. Dat leidt regelrecht tot sociale drama's.

In de Vlaamse regering volgde Kris Peeters Yves Leterme op als minister-president. Minister van Welzijn Inge Vervotte werd vervangen door Steven Vanackere en Hilde Crevits kreeg de ministerpost van Kris Peeters. De nieuwelingen gaven in het verleden blijk van een duidelijke sociale ingesteldheid. Na de zomervakantie zal vlug blijken of ze die gedrevenheid kunnen overbrengen naar de Vlaamse regering. Verkiezingen creëren verwachtingen. De kiezer wil zich kunnen herkennen in het beleid van de regering. Politici die geen rekening houden met wat de mensen raakt, worden afgestraft. Dat bleek in juni eens te meer en zal ongetwijfeld bevestigd worden bij de Vlaamse verkiezingen in 2009.

Een schooljaar met meer planlast!

Enkele jaren geleden trachtten de vakbonden de onderwijsminister ervan te overtuigen dat dringend werk moest worden gemaakt van een drastische vermindering van de werkdruk en de planlast in het onderwijs.

Wij vroegen ook dat geen nieuwe maatregelen zouden worden genomen zonder dat tegelijk op andere vlakken de werkdruk en planlast zouden worden verminderd.

Afspraken in cao 7

In de zevende cao voor het onderwijs, die werd afgesloten op 4 februari 2005, werden afspraken over de beperking van de planlast vastgelegd. De volgende bepalingen werden erin opgenomen.

■ De overheid zal voor 1 september 2005 onderzoeken voor welke elementen uit de rondzendbrieven met betrekking tot de planlastvermindering omzetting in regelgeving verantwoord is.

■ De elementen van planlast zijn voorwerp van onderhandelingen/overleg in de lokale comités als regelingen andere dan de grondregelingen met betrekking tot de arbeidsduur, de prestatieregeling en de organisatie van het werk.

■ De onderwijsinspectie maakt werk van de uitvoering van de bepaling in haar deontologische code om bij de uitvoering van de doorlichtingen de belasting van scholen en leerkrachten tot een minimum te beperken. Die deontologische code zal worden onderhandeld.

■ De overheid zal een communicatiestrategie uitwerken die gericht is op het verduidelijken van de verplichtingen van de personeelsleden t.a.v. de overheid, de inspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten. Die communicatiestrategie zal worden overlegd.

■ Er wordt een werkgroep opgericht, samengesteld uit de overheid en de vakorganisaties, die concrete maatregelen inzake planlastvermindering uitwerkt tegen 1 september 2005. Op die werkgroep worden te gelegener tijd het gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van inrichtende machten uitgenodigd.

De volgende afspraken werden gemaakt om de administratieve planlast te beperken.

■ De VDAB ontwerpt een databank waarin alle kandidaat-leerkrachten worden samengebracht. Die databank is louter een bemiddelingsinstrument. Alle kandidaat-leerkrachten kunnen zich in de databank inschrijven. Alle onderwijsinstellingen kunnen er vrijblijvend een beroep op doen.

■ Het departement Onderwijs zal een efficiëntieonderzoek voeren naar de formulieren die personeelsleden tijdens hun loopbaan aan het departement moeten bezorgen. Dubbel gebruik van formulieren wordt afgeschaft.

■ Aangezien er een manifest onevenwicht bestaat tussen de input die gevraagd wordt van onderwijsinstellingen, de reffectatiecommissies en het departement Onderwijs, en de output in termen van de resultaten van de reffectatiecommissies, zullen de verplichtingen en

de procedures inzake terbeschikkingstelling en reffectatie in een gemengde werkgroep van overheid, vakorganisaties en het gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van inrichtende machten, worden besproken en vereenvoudigd.

■ Met de Administratie der Pensioenen worden gesprekken gevoerd om het pensioendossier te beperken tot een elektronisch bestand, dat het departement Onderwijs zal afleveren.

De overheid engageerde zich om, indien de Vlaamse regering nieuwe taken zal opleggen aan scholen, instellingen, centra of personeelsleden, vanaf 1 januari 2005 een reguleringsimpactanalyse (RIA) op te stellen. Daarbij zouden op transparante manier in een rapport aan de Vlaamse regering onder meer de effecten van de nieuwe regelgeving voor leerlingen, personeel, scholen, instellingen, centra en besturen worden medegedeeld. Aldus zou ook het effect inzake taakbelasting en werkdruk en de administratieve lasten in kaart worden gebracht. Die reguleringsimpactanalyse zou op geregelde tijdstippen samen met de vakorganisaties worden geëvalueerd. Bij iedere nieuwe opdracht zou een tegensprekelijk debat worden gevoerd of nieuwe middelen noodzakelijk zijn.

Veel resultaten werden nog niet geboekt. Al te vlug vergeet de overheid dat bij nieuwe maatregelen de planlast nogal vlug groter wordt. Werkdruk en planlast worden niet alleen veroorzaakt door de overheid. Ook schoolbesturen, directeurs, koepels van schoolbesturen, begeleiding... veroorzaken wel eens planlast en werkdruk. Elk van hen moet zich meer verantwoordelijk voelen en een bijdrage leveren om de planlast en de werkdruk tastbaar te verlichten.

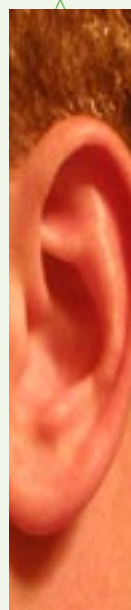
Nieuwe maatregelen... nieuwe planlast

We hebben de nieuwe reglementeringen die tijdens het schooljaar 2007-2008 worden ingevoerd, afgetoetst op hun effecten op werkdruk en planlast. De oogst is schrikbarend groot.

Een resem nieuwe maatregelen wordt van kracht op 1 september e.k. Zij brengen een berg extra planlast mee.

Om de **kleuterparticipatie** te verhogen, een actie waarvoor de scholen extra middelen krijgen, wordt de registratie van de aanwezigheden uitgebreid. Dat brengt extra werk mee voor de directeur, de leerkrachten en de administratief medewerker.

Een en ander heeft ook gevolgen voor de **schoolpremie**. Afwezigheden moeten worden geregistreerd, signaleerd, een gezinsdossier aangelegd... Bijkomende planlast dus. De uren voor **zorg**-plus komen er, maar zij vragen extra overleg met de scholen van de

scholengemeenschap, vereisen het ontwikkelen van een specifiek beleid, nopen tot overleg met externe partners.

Het (te overhaast) invoeren van de **functiebeschrijvingen** en **evaluaties** kost veel tijd en energie, zowel in de fase van de voorbereiding als bij de uitvoering en opvolging. De invoering van de maximumfactuur duwt de scholen in een keurslijf en verplicht directeurs, leerkrachten, ouders en schoolbesturen tot overleg, creativiteit en in de meeste gevallen tot het zoeken van bijkomende financiering. Daarbovenop komt dat van de meeste maatregelen de financiële middelen en de omkadering die de minister ervoor beschikbaar stelt, ontoereikend zijn. Zo blijft het basisonderwijs, ondanks de verhoging van de middelen, worstelen met een verruiming van zijn opdrachten en het tekort aan middelen om die opdrachten waar te maken.

Onrust over leerzorg

Het dossier-leerzorg kon van meet af aan rekenen op veel aandacht van de COV-bestuurders en -leden. Dat was al zo toen toenmalig onderwijsminister Marleen Vanderpoorten haar plannen bekendmaakte. Ook voor de plannen van Frank Vandenbroucke was de belangstelling enorm.

Die verweet de bonden echter dat zij te behoudsgezind waren en niet openstonden voor veranderingen. Dat was het gevolg van de bemerkingen die we formuleerden op de plannen van de onderwijsminister.

Het COV heeft over leerzorg veel debatvergaderingen georganiseerd en kent de gevoeligheden die leven in de scholen. Er werd veel vergaderd in en buiten de VLOR. Medio november 2006 zou de minister uiteindelijk zijn ontwerp-conceptnota voor advies voorleggen aan de VLOR. Toen dan de besprekingen in de VLOR moesten starten om dat advies voor te bereiden, bepleitten wij meer tijd. Het COV wilde immers nog meer en breder informeren en alle leden de kans bieden hun eigen mening in het debat te brengen. Daarom werden informatie- en debatavonden georganiseerd.

De mening van de leden telt

Er werd afgesproken om objectief te informeren en alle ruimte te laten voor de inbreng van de aanwezigen op de debatavonden. Bij de bepaling van COV-standpunten willen we ten volle rekening houden met de mening van onze leden. Wij willen goed doordachte en gedragen standpunten innemen. Het leerzorgverhaal is immers geen zwart-witverhaal. Er zijn moeilijkheden waarmee kinderen vandaag in het gewoon en het buitengewoon onderwijs worden geconfronteerd. Die moeten opgelost worden. Dat vraagt een genuanceerde benadering. Mede op basis van de gefundeerde inbreng van het COV werd door de VLOR een advies uitgebracht dat door de overgrote meerderheid van de partners werd onderschreven.

Niet realistisch, niet uitvoerbaar

Samengevat komt het erop neer dat de plannen van de minister niet realistisch zijn en dus ook niet uitvoerbaar. Een publieke reactie van de onderwijsminister kwam er pas in de paasvakantie 2007: in een persmededeling liet Vandenbroucke weten dat hij in de Vlaamse regering een akkoord bereikte over 'zijn' leerzorgconcept. Die mededeling was op zijn minst onvolledig! De onderwijscentrales van het ACV reageerden onmiddellijk afwijzend. Een akkoord in de Vlaamse regering betekent alleen dat het parlementair werk kan beginnen. De Onderwijscommissie van het Vlaams parlement organiseerde een hoorzitting over het concept-leerzorg. Veel belangstelling van de parlementairen was er niet. De opkomst was laag. In ons hoofdartikel van Basis 12-13 staan de namen van de leden van de Onderwijscommissie die er wel bij waren.

Het COV werkt voor dit dossier nauw samen met de andere onderwijspartners van het gesubsidieerd onderwijs en met alle onderwijsvakbonden.

Acties op komst

Op het einde van vorig schooljaar lanceerden we een informatieactie naar de Vlaamse volksvertegenwoordigers. We herinnerden aan de belangrijkste knelpunten in de conceptnota-leerzorg.

Wij geven hieronder een samenvatting van de COV-standpunten met betrekking tot de conceptnota.

■ De financiering voor leerlingen uit leerzorgniveau 2 moet op een individuele basis (cfr. huidige GON-ondersteuning) verder worden toegekend en uitgebreid. Een gecontroleerde en budgettaire beheersbare enveloppe invoeren is voor GON-leerlingen van de types 3 en 8 en voor leerlingen met autismespectrumstoornissen onaanvaardbaar.

■ In het gewoon onderwijs een curriculum uitwerken dat zeer sterk afwijkt (leerlingen leerzorgniveau 3) van het gemeenschappelijk curriculum, is niet vanzelfsprekend. Wij wensen een transparante draagkrachtafweging waarbij verschillende elementen in rekening gebracht moeten worden (bijvoorbeeld inputgegevens van de school, de specifieke noden van de leerlingen op leerzorgniveau 3 en de (klas)organisatorische maatregelen die noodzakelijk zijn).

■ Voor leerzorgniveau 4 hangt de haalbaarheid af van de mogelijkheid van een doelgroepenwerking en van het afzien van een verplichte verbreding.

■ Voor heel wat aspecten die in de conceptnota staan beschreven, zal de school nauw moeten samenwerken met het CLB, collega's uit het buitengewoon onderwijs en met de pedagogische begeleidingsdiensten. Daartoe is het noodzakelijk dat het overleg structureel ingebed wordt in de opdracht van het personeel van het gewoon en buitengewoon onderwijs.

■ Leerzorg vraagt van het onderwijspersoneel heel wat nieuwe competenties. Om tegemoet te komen aan de noodzakelijke competentieontwikkeling en -ondersteuning, moeten professionaliseringstrajecten voor het onderwijspersoneel van het gewoon en het buitengewoon onderwijs, de CLB's en de pedagogische begeleiding uitgewerkt worden. Competentieontwikkeling staat of valt met de praktische uitvoerbaarheid van die professionaliseringstrajecten!

■ De budgettaire implicaties van het leerzorgkader zijn tot op heden nog steeds onbekend. Wij pleiten voor een voldoende financiering voor basiszorg voor alle leerlingen.

■ Leerzorg vereist aanpassingen aan de schoolinfrastructuur. De financiering van schoolinfrastructuur weegt zwaar op het budget van scholen.

■ Er is nood aan een duidelijk certificerings- en kwalificatiebeleid. Er is geen antwoord op de vraag of de bestaande sets van ontwikkelingsdoelen zomaar naar het leerzorgkader met leerzorgniveaus, clusters en doelgroepen verplaatst kunnen worden. Tevens is het onduidelijk welke rol eindtermen op leerzorgniveau 3 spelen.

■ De reorganisatie van het leerlingenvervoer is noodzakelijk.

Dat alles blijft een verdere discussie in belangrijke mate hypothekeren omdat geen uitspraak kan gedaan worden over de haalbaarheid van de trajecten die worden voorgesteld.

Nochtans zijn wij zeer duidelijk: de uitbouw van een zorgcontinuüm is wenselijk, maar niet haalbaar, tenzij aan de hierboven vermelde principiële knelpunten en kritische succesfactoren iets gedaan wordt!

De informatieactie wordt nu verdergezet en uitgebreid. Maar daar blijft het niet bij. Wij roepen directeurs en vakbondsafgevaardigden op om de discussie in de scholen te blijven voeren en aan alle onderwijsbetrokkenen duidelijk te maken waarom het leerzorgconcept van de onderwijsminister niet haalbaar is.

Mocht blijken dat de onderwijsminister onze bezwaren negeert, dan volgen vlug meer acties.

Romain Maes ■
algemeen secretaris

Wij houden u op de hoogte

Vanaf dit schooljaar informeren wij onze leden op geregelde tijdstippen over de thema's die besproken worden tijdens de onderhandelingen met de Vlaamse Regering. Kijk hiervoor op onze website www.cov.be 'Op de onderhandelings tafel'.